

Pa ne samo cepiti, znati morajo cepljence tudi v visokodebelna drevesca vzgojiti. Razloži se jim, kako se cepljenci sadé, in kako je ravnati z njimi v 1., 2., 3., 4. in 5. letu. Učitelj naj nariše prav spodaj table cepljenec in poganjke v 1. letu, naj pove, kako in kdaj se pencira, kdaj se vezilo prireže in kako je sploh skrbeti za drevesca v 1. letu. Pozabi naj nikar na listne ušice, katere naj se z roko pomečkajo, kar je najboljši način pokončevanja. Pozno v jeseni naj se listje posmuka, da prvi sneg ne polomi šibkih poganjkov; ako so slaborasla, naj se pozimi z gnojnico zalivajo. Opozori se učence na važnost gnojnice, katera se žalibog tako malo ceni, pa je kot hlevski gnoj in kompost absolutno gnojilo. Drugo pomlad se drevesca obrežejo; ko so poganki dovolj veliki, se pencirajo, drevca se večkrat oplevejo in ušice zatirajo. Tako se dela tudi v 3. letu. V 4. letu se pencirajo vsi poganki razen petih najvišjih, ki se odločijo za krono. Peto leto spomladi ali tudi lahko jeseni 4. leta se obrežejo ostanki penciranih poganjkov, krona pa se prireže tako, kakor je povedano v Pirčevi knjigi. Učitelj naj potem ponovi vso vzgojo najmanj tri do petkrat, naj razumljivo in natančno riše in razlaga in ako je tako storil, dosegel je, kar je želel: otroci bodo znali sedaj cepiti in cepljence pravilno vzgajati, o čemer se bo tudi prepričal, ako pokliče učenca k tabli, ter ga kar vpraša, kako bo iz peške vzgojih drevce. In ta bo brez premišljevanja pričel: „Vsejal bom peške i. t. d.“ Seveda učenec ne bo tako gladko govoril in tako risal kot učitelj, ki mora vso vzgojo takorekoč v malem prstu imeti, a spravil bo z vprašanji polagoma vse iz njega. Ako je vprašani učenec kaj pozabil, naj mu pomagajo drugi, in vsi skupaj bodo vzgojili drevce na — tabli. Sicer v šoli le na tabli, pa če vedó in umejó, kako se vzgojuje sploh, jih bodo mogli vzgojevati tudi nekoč v resnici. Ponovi in riše naj vso vzgojo več učencev, če čas dopušča, naj pridejo vsi, če jih je pa veliko, pa vsaj polovica na vrsto: najprvo boljši in naposled slabejši.

(Konec prih.)

Književnost in umetnost.

Šola v boju proti pijančevanju. — Po spisu „Wie kann durch die Schule dem zur Unsitte geordneten Missbrauche geistiger Getränke entgegengewirkt werden? Preisgekrönte Studie von Victor v. Krauss“. Z dovoljenjem društva „Österr. Verein gegen Trunksucht“ prosto poslovenil Fr. G.* V Gabrščkovih tiskarnici v Pulju je izšla lepa knjižica z gorenjim naslovom. Na 39 straneh razpravlja pisatelj o žganjepitju in sicer: pomen, nevarnosti in sredstva, s katerimi se je do sedaj skušalo odvrniti žganjepitje, posledice pijančevanja, boj šole proti alkoholizmu, naloga šole v Avstriji, obnašanje učitelja, vpliv učitelja na šolsko občino in na starše, sodelovanje učitelja pri prizadevanjih za zmernost, pouk v boju proti pijančevanju, pouk učit. naraščaja, pouk v ljudski šoli v boju proti alkoholizmu, naloga šolstvo nadzirajočih organov in končne opazke. Gradivo je prav zanimivo in tudi je pisano kaj umljivo tako, da spis utegne služiti toliko učiteljem pri izvrševanju njihovega poklica, kolikor tudi preprostemu ljudstvu, da bi spoznalo, kolika rana na telesu sedanje družbe je nesrečno žganjepitje. Cena knjižici je 60 vinarjev ter se dobiva pri gospodu pisatelju v Kranju. Prodaja se tudi v Gorici v Gabrščkovih tiskarnici.

Novi Robinson. Po pripovijesti Karla Cassau'a priredio Stjepan Širola. Karlovac. Naklada knjižare Ivana Sagana u Karlovcu. Cijena 20 novčičev.

*) Francišek Gärtner, učitelj v Kranju.

Novi ljubavni listar. Zbirka ljubavnih listova, pjesmica i rečenica za spomenar. Priredio Stjepan Širola. Karlovac. Naklada knjižare Ivana Sagana u Karlovcu. Cijena 20 novčičev.

Pobožni otrok. Vsakdanje molitve in pesmi. J. S. katehet. V Ljubljani 1898. Založila „Narodna Šola“ v Ljubljani. Cena v platno vezanemu izvodu 20 kr., kartonirano pa 15 kr. Poleg mašnih molitev so zbrane v lični in zelo pripravnih knjigi najpotrebnejše vsakdanje molitve, izpovedne in obhajilne molitve, litanije, križev pot itd. Na koncu so pridejane vse cerkvene pesmi, ki jih poje ljubljanska šolska mladina pri šolarskih mašah in sicer: štiri mašne pesmi, šest obhajilnih in sedem Marijinih pesmi, pesem Sv. Alojzija, zahvalna in cesarska pesem. Res lepo in pripravno molitveno knjigo — ki jo je potrdil knezoškofjski ordinarijat — prav toplo priporočamo slavnim šolskim vodstvom, da jo priporočajo na svojih šolah. Dobiva se pri „Narodni Šoli“ in pri vseh ljubljanskih knjigotržcih.

Koledarji. V zalogi g. Jos. Petriča so izšli jako lepi koledarji za leto 1899. in sicer: „Skladni koledar“ (cena à 60 kr., po pošti 65 kr.) in „Stenski koledar“ (cena à 25 kr., po pošti 28 kr.) Koledarji so jako lični in elegantni ter najlepši, kar je dosedaj izšlo slovenskih koledarjev. Zato jih prav toplo priporočamo slavnim šolskim vodstvom, krajnim šolskim svetom in sploh slovenskemu učiteljstvu tembolj, ker je gospod Petrič domača tvrdka.

Naši dopisi.

Iz Bele Krajine. (Slavnostna okrajna učiteljska konferenca v Črnomlju.) Dne 19. m. m. je imelo učiteljstvo črnomeljskega okraja povodom 50letnega vladanja Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. slavnostno konferenco. Dnevni red je obsegal slavnostno sejo in uradno učiteljsko konferenco. Ob 9. uri zjutraj so se zbrali pri slovesni sv. maši blag. g. c. kr. okr. glavar Jos. Orešek, blag. g. c. kr. okrajni šolski nadzornik Ant. Jeršinovic, blag. g. mestni župan črnomeljski Janko Puhek, blag. g. c. kr. kancelist in člen okrajnega šolskega sveta Janko Schweiger, mnogo odličnega povabljenega občinstva in učiteljstvo črnomeljskega okrajnega glavarstva.

Pri sv. maši je krasno pelo učiteljstvo, med drugim tudi „Te-deum“ in „Cesarsko pesem“. Po sv. maši smo se zbrali v veličastno okrašeni šolski sobi. Bajen vtisk je napravila nenavadna dekoracija šolske sobe. Soba, katere okna so bila zastrta z zavesami, je bila razsvetljena z mnogimi svetilkami in lampijoni. Na prednji steni je prostiral mogočna svoja krila zlati orel. V ospredju pa je na vzvišenem prostoru med cvetkami in zelenjem stala soha cesarjeva.

Točno ob 10. uri je otvoril g. c. kr. okrajni šolski nadzornik slavnostni del, spominjajoč se prežalostnega dogodka nepričakovane smrti preblage vladarice in zaklical njenemu spominu „Slava“! V znak sočutja je učiteljstvo vstalo. G. vodja črnomeljske šole Fr. Šetina je stavil nujni predlog, naj se potom c. kr. okrajnega glavarstva odpošlje vdanostna izjava do Najvišjega prestola, kar se je z burnimi „Živio-klici“ sprejelo. G. nadzornik izroči isto navzočemu c. kr. okrajnemu glavarju.

Potem nastopi slavnostni govornik g. Fr. Šetina, ki v vznesenih besedah opisuje cesarjevo delovanje tekom 50 let. Posebno povdarja njegovo hrabrost, pobožnost, dobrodušnost in vztrajnost ter sklene z besedami:

„Bog ohrani, Bog obvari
Nam cesarja, Avstrijo!“

Navdušeno zadoni iz oduševljenih src trikratni „Živio“ in „Cesarska pesem“.

Preblag. g. c. kr. okrajni glavar Jos. Orešek izjavi, da prisostvuje z velikim veseljem današnji tihi slavnosti, uverjen, da prihajajo besede predgovornikove vsem in srca in da bode ne samo v šoli, marveč tudi v gospodarskem oziru neutrudljivo delujočemu belokranjskemu učiteljstvu stal na strani. Učiteljstvo mu zakliče „Živio“!

G. nadzornik omenja, da bi i tukajšnje učiteljstvo zgradilo rade volje mogočen spomenik; ker pa tega ne more, si je omislilo krasno knjigo, naslovljeno: „Spomenik 50 letnega vladanja presvetlega cesarja Franca Jožefa I. 1848—1898. Učiteljstvo črnomeljskega okrajnega glavarstva.“ V knjigi z lično cesarsko sliko so opisane vse šolske oblasti od najvišje do najnižje, vdanostna izjava in podpisi udeležnikov slavnostne seje. Knjiga se bode hranila v tukajšnji okrajni učiteljski knjižnici. Ko so se navzoči podpisali, je bil slavnostni del končan.

Uradna konferenca se je otvorila ob 11. uri. Gospod nadzornik kot predsednik konference, je omenil, da deluje v tem šolskem okraju 6 nadučiteljev, 21 učiteljev in 9 učiteljic. Omenja opazke glede pouka in nadziranja šol. Opazil je i letos nekatere pomanjkljivosti, vendar konstatuje, da pouk povoljno napreduje. Povdarjal je iz posameznih predmetov nekatere nedostatke, katere je opazil pri inšpekcijah.

Temu sledi poročilo g. Šetine o okrajni učiteljski knjižnici. V knjižnični odbor se izvolijo gg. Fr. Šetina Rud. Schiller in Iv. Demšar. Prvi predlaga, naj se pošlje prošnja okrajnemu šolskemu svetu za odpravo $\frac{1}{2}\%$ plače za knjižnico, kar se enoglasno sprejme. V stalni odbor so bili izvoljeni gg.: Fr. Šetina, Mat. Bartel, Fr. Gregorač in Fr. Lovšin. Na to se konferenca sklene. — Za spretno vodstvo zakliče učiteljstvo gosp. predsedniku konference „Živio“!

Ob 1. uri je bil banket v hotelu „Grad“. Napilo se je Njega Veličanstvu presvetlemu cesarju Francu Jožefu I. Za tem sta sledili napitnici c. kr. deželnemu predsedniku ekscelenci baronu V. Heinu in njega vzvišenosti Antonu Bonaventuri Jegliču, katerima so se odposlali brzozavnim potom izrazi visokega spoštovanja in vdanosti. Slednji je v toplih besedah brzozavnim potom odzdravil. Nazdravljalo se je potem še g. c. kr. okrajnemu glavarju Jos. Orešku, preč. g. dekanu Ant. Alešu, g. c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku Ant. Jeršinovicu, preč. g. mestnemu župniku Mih. Klemenčiču, drugi tu zbrani duhovščini, mestnemu županu in drugim častnim gostom. Ta dan nanu bode ostal vedno v najlepšem spominu.

Akopram je morala godba in streljanje izostati, vendar smo se radovali v prepričanju, da smo z veseljem storili svojo dolžnost in s trdnim zaupanjem, da nam Bog ohrani še mnogo let našega preljubega vladarja Franca Jožefa I.

Iz kranjskega okraja. (Blagoslovljenje nove šole.) Na Primskovem pri Kranju so dozidali letošnje leto za novo dvorazrednico prav lepo šolsko poslopje, katero se lahko ušteva med prve na daleč izven mej domačega okraja. Ze lega sama na sebi je jako lepa. Mimo drži občinska, deželna in državna cesta; krog in krog poslopja se razširja nad 21 arov mereči vrt; iz stanovanja je krasen razgled na mesto Kranj, julijske Alpe, Karavanke in kamniške planine.

V četrtek, dne 6. vinotoka, je bila ta šola slovesno blagoslovljena in otvorjena. Ob 8. uri so se zbrali šolski otroci, občani in gostje kakor gg.: c. kr. okrajni šolski nadzornik Andrej Žumer, nadučitelj in deželnošolski svetnik Iv. Pezdnič, zastopnika učiteljstva v c. kr. okrajnem šolskem svetu Jos. Kragl in Jos. Traven, dalje gospoda iz Kranja, Ljubljane in mnogo gospic učiteljic ter gospodov učiteljev domačega okraja v cerkvi, kjer je prečastiti gospod dekan kranjski in konz. svetnik Anton Mežnarc, kateri je obenem tudi predsednik tukajšnjega krajnega šolskega sveta, opravil z asistenco gg. katehetov „Veni sancte spiritus“. Od tod je šel slovesni sprevod — na čelu mu šolska mladež z vihrajočo zastavo — k novi šoli, ki je bila okinčana z mlaji, s cesarskimi in narodnimi zastavami.

Blagoslovljenje se je vršilo samo v eni šolski sobi, katera je bila primerno okrašena. Po dokončanih cerkvenih obredih poprime najprvo besedo preč. g. dekan A. Mežnarc ter v krasnem govoru poklada najprvo otrokom na srce dolžnosti do šole, cerkve, staršev, učiteljev in duhovnikov. Potem se spominja vseh tistih, ki so z velikimi žrtvami pripomogli do tako krasnega poslopja. Končno izpregovori še do domačega učiteljstva nekatere tople besede, spod-

bujajoč jih, da bi ne upešali pri svojem sicer zelo težavnem vendar vzvišenem delu, ampak neumorno delali v prid in blagor mladine, v blagor celega naroda. — Zdaj nastopi g. c. kr. okrajni šolski nadzornik ter pozdravi navzoče v imenu c. kr. okrajnega šolskega sveta, navdušujoč zbrano ljudstvo za šolo in lijoč jim pravo ljubezen do nje v njih srca s posebnim poudarkom, da bode le takrat dosegla svoj zmoter, ako je ne opuste osamljene, ako se pridno posvetujejo z učiteljstvom in nikoli ne zamude skrbeti za to, da njihova mladina ne bode stradala dušne hrane, prepotrebne v dosego časne in večne sreče. V zaključku svojega nagovora se spomni še našega največjega dobrotnika, velikega prijatelja in zaščitnika ljudske šole, presvetlega cesarja Franca Jožefa I., kliče mu z zbranimi vred mogočni trikratni „Živio“, pevci pa zapoje cesarsko pesem.

Končno se oglasi še tudi domači g. nadučitelj ter povdarja zbranemu ljudstvu imenitnost šole in dobre vzgoje za življenje. Opominja starše, naj podpirajo učiteljstvo pri težavnem delu, naj ne podirajo, kar se s teškim trudom zida v šoli, naj marljivo pošiljajo otroke v šolo, da ne poreko kdaj, da jim niso zapustili nikake dote, zakaj v šoli si pridobe bogastva, ki ga rja ne sne in tatovi ne ukradejo. V lepi paraleli naslika potem šolo in njeno delovanje z otrokovo vzgojo in duševnimi zmožnostmi, kliče končno otrokom, staršem, učiteljstvu, šolski občini in vsem navzočim: Bog daj srečo!

S tem je bila slavnost v šoli končana, in podali smo se zopet v istem redu v cerkev, kjer je služil preč. gosp. dekan slovesno sv. mašo s „Te deum“. Po dokončani sv. maši, pri kateri so peli gg. učitelji domačega okraja pod spretnim vodstvom g. nadučitelja Iv. Pezdnič, zbrali smo se okrog bogato obložene mize, kjer so se slišale razne napitnice, vmes pa so nas zabavali neumorni gospodje pevci s krasnim petjem. Srčna radost je zavladala med nami, ko nas posetijo popoldne gospodje tovariši iz Ljubljane, g. J. Dimnik z gospo soprogo in g. Gangl, g. Režek je prišel zjutraj.

Le prehitro nam je potekel čas veselja. Ločili smo se z zavestjo, da je dodelano zopet poslopje, s katerim se bode delovalo za blagor domovine in za duševno povzdigo našega ljudstva.

Šolske sobe, pisarnica in soba za učila so v pritličju; prvo nadstropje pa je odmerjeno izključno za stanovanje nadučiteljevo, obstoječe iz treh sob, kuhinje, jedilne shrambe, poselske in pralne sobe. Poleg stanovanja nadučiteljevega ima učiteljica svojo sobo. Šolske sobe res niso velike 40m², a za tukajšnje razmere zadostujejo. Če bi kdaj nanesla potreba, se prizida k pisarnici primerni prostor in šola se razširi za en razred.

Iz Istre. Shod primorskih učiteljev dne 3. t. m. je bil dobro obiskan. Italijanski učitelji se niso udeležili shoda. Prišli so učitelji iz daljnih krajev: Tolmškega goriškega okraja, Puljščine in Kastavščine. Predsedoval je J. Valentič. Prisostvoval je vladni komisar. Na shod so prišli gg. poslanec Mandić, dr. Rybář in Kamuščić. Čudno se nam je zdelo, da ni došel, dasi je bil v Trstu, g. urednik „Soče“. O uredniku „Eдинosti“ smo vedeli, da je na potovanju. Razpravljalo se je živahno; osobito živo so razpravljali učitelji z Goriškega. Zlasti je g. V. zanimivo razvijal bedo in položaj učiteljstva. Obsojal se je članek v „Soči“. Ukrenilo se je, da istrsko učiteljstvo izroči spomenico slovenskim deželnim poslancem v slovenskem, italijanskim pa v italijanskem jeziku.

Istrsko in goriško učiteljstvo pošlje deputacijo skupno na Dunaj. Ta ima nalogo pokloniti se Njeg. Veličanstvu presvetlemu našemu cesarju ob 50 letnici Njeg. vlade in izročiti mu adresno o naših težnjah. Nadalje naj se deputacija pokloni in izrazi težnje naše: Ekscelenciji predsedniku ministrstva, naučnemu ministru ter predsedništvu „Slov. krščansko-narodne zveze“. Poslednjemu je priporočiti posebno, da bi skusilo s pripomočjo drugih klubov izprositi državno pripomoč za učiteljstvo. Deputacija ima torej nalogo do prejasne krone in vlade. Deputatoru sta bila izvoljena za Istro: J. Valentič in J. Jakac. Goriški učitelji so imeli posebe še shod dne 3. t. m. v Gorici.

Dasi se učiteljstvo glede napada na naše poslance ne vjema z „Dixi“-jem, mu je treba vendar pripoznati, da je njegova zasluga, da se je učiteljstvo požurilo k hitremu delovanju. Morda bi se bila stvar še vlekla. In ker čas beži, bojimo se celo, da je še zdaj morda že kasno. Gospod dopisnik je imel sicer plemenit namen, samo preveč razburjeno je pisal, osobito glede poslancev, kakor je sam pripoznal v „Edinosti“ številki 209. Našim istrskim poslancem se do sedaj ni izročila nikakva spomenica, kakor onim na Goriškem (Gosp. V. jih je kazal poln kovčeg). Tudi nam poslanci niso kazali antipatije, pač pa nasprotno. Videli bomo, kaj nam donese čas, potem bomo sodili in obsojali. Prepričani pa bodimo, da bodo iskali kakov modus, da se v tem obziru sporazume z italijanskimi poslanci, zakaj naše vprašanje je postalo jako resno in opravičeno.

Zamolčati pa tudi ne smem, da učiteljstvo obsoja oni osobni napad na „Dixi“-ja v „Edinosti“ številki 204. Kaj ima vendar stvar z osebo? Razvidno je, da je bila osebnost že davno napeta in sedaj se je izrabila prilika. Sploh slovansko učiteljstvo nikakor ne sodi tako o njem, kakor ga napada in ovaja dopisnik. Saj je bil „Dixi“ večletni odbornik in je zadnja leta I. podpredsednik naše dišne „Zaveze“.

Z Goriškega. Dočim goriška „Soča“, ki je veljala doslej za učiteljski list, brezobzirno napada in žali goriško učiteljstvo, ker se je drznilo oglasiti se za svoje pravice, sta priobčila „Slov. Narod“ od 4. t. m. in italijanski „Sentinela“ od 5. t. m. uvodna članka, v katerih se toplo potezata za naše pravice. Srčna hvala bodi na tem mestu izražena zlasti „Slovenski Narod“, ki je tudi „Soči“ povedal, kar ji je tikalo. Prevarjeno goriško učiteljstvo naj pa iz tega dejstva posname primerni nauk. Ni zadosti, da se je učiteljstvo odzvalo samo s protestom proti „Soči“, (v Trstu in v Gorici) ampak v stanovanju učiteljevo naj sploh „Soča“ več ne pride. Doslej ni niti najhujši naš nasprotnik pisal tako proti nam, kakor je učinil to bivši naš tovariš Gabršček! Kdor ne verjame, naj kupi „Sočo“ od 31. vinotoka 1898.

Sicer pa upajmo, da se že po novem letu preustrojita naša dva šolska lista v zmislu, kakor to nasvetuje tovariš s Kranjskega v „Popotniku“. Sedaj vidimo zlasti mi goriški učitelji, kako nujno potrebujemo svoj šolsko-politični list. Dokler se pa to ne uresniči, se oklenimo „Slov. Naroda“, ki nas in naše pravice tako toplo zagovarja.

„P.“

Vestnik.

Cesarja Franca Jožefa I. ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: Gospod Ivan Petrič, učitelj v Rudniku, 2.40 gld.

Priporočena knjiga. Visoki c. kr. deželni šolski svet kranjski je opozoril glasom razpisa z dne 21. vinotoka t. l. številki 2448 vse c. kr. okrajne šolske svete, da isti vplivajo, da se kupi za vse učiteljske in šolarske knjižnice J. Dimnikova slavnostna knjiga: „Zlati jubilej preljubega cesarja Franca Jožefa I.“ Založil J. Giontini v Ljubljani. Cena posamezno 30 kr., 100 izvodov 20 gld. Ta slavnostna knjiga je tudi zelo pripravna za obdarovanje otrok povodom praznovanja cesarjeve 50letnice; zato jo slavnim šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom kar najtopleje priporočamo.

„Mera je polna!“ Pod tem zaglavjem se je „Edinost“ v 224. številki v podobi dolgega uvodnega članka razburila nad nami, ker smo se zavzeli za stradajoče primorsko učiteljstvo. No, mi imamo čisto vest, da smo storili svojo dolžnost, naj „Edinost“ zasukava naše besede, kakor ji drago, rečemo le, da bi nam bilo jako žal, če bi te dolžnosti ne izpolnili tako, kakor smo jo. Da smo ravnali prav, nam je najboljši dokaz današnji uvodni članek iz učiteljskih krogov s Primorskega in pa krepke besede, ki jih je zapisala „Domovina“ v 45. številki z dne 11. t. m. o učiteljskih plačah na Goriškem. Ta, učitelj-

stvu vedno prijazni in naklonjeni list piše: „Učiteljske plače na Goriškem so vnebokričee.“ Svoj čas smo se potegnili za izboljšanje plač na Kranjskem, danes moramo povzdigniti glas za te, ker kažejo v umazani luči zanikerno gospodarstvo merodajnih faktorjev na Goriškem. Da se v Avstriji sploh ne najde podobnega zanemarnjenega učiteljskega stanu kakor je na Goriškem, je gotovo, gotovo je pa tudi, da mora ta dežela te svoje turške razmere v XIX. stoletju izboljšati! Učitelji vendar niso — sužnji! — Istina je: Mera je polna! — In prav nič se ne bomo čudili primorskemu učiteljstvu, če vsled teh „turških razmer“ proglasi parolo: **proč od Trsta in Gorice — v Ljubljano!**

Umrla je velika vojvodinja Marija Antonija Toskanska v 84. letu svoje starosti. Bila je mati Ivana Ortha, nadvojvode Ivana.

Dva nova slovanska učna zavoda. Z Dunaja se poroča, da državni proračun za l. 1899. določa prvi donesek za ustanovitev hrvaške gimnazije v Pazinu in prvi obrok 100.000 gld. za ustanovitev češke tehnike na Moravskem.

Proti Lucheniju, morivcu naše cesarice, se je pričela obravnava v Genfu dne 10. t. m. Pred sodiščem se je obnašal jako veselo, in ko je državni pravnik opisoval njegovo zverinsko veselje nad groznim zlodejstvom, je dejal Luchenij: „Prav ima“. Izpovedal je, da je nameraval umoriti vojvodo Orleanskega in bi naše cesarice ne umoril, če bi imel tedaj v žepu 50 frankov. Peljal bi se v Italijo in ondi zabodel italijanskega kralja. To bodo sedaj že drugi storili, če bi on mogel, bi storil zločin še enkrat. Luchenija so obsodili v dosmrtno ječo. Po obsodbi je zavpil: „Živela anarhija! Smrt aristokraciji!“ Po ostrenju mu bode s tem, da bode 6 mesecev zaprt v celici šest metrov pod zemljo. Ležal bode na slami, dva dneva bode dobil samo suh kruh in vodo in dva dneva navadno jetniško hrano. Za izpremembo mu določijo čez nekaj časa delo v delavnici, potem se pa zopet z nova začne postrežena kazen.

Luchenijeva ječa je 20 stopnic globoko v zemlji ter nima nikakega okenca. Samo v zgornjem delu težkih železnih vrat je nekaj lukenj, skozi katere prihaja zrak v ječo. Razen spletene slame, katera bo služila morivcu podnevi za stol, ponoči za posteljo, ni nobene stvari notri. V tej ječi bode prebil Luchenij prvih šest mesecev; smel bo le vsakih 14 dni za eno uro na zrak.

Pismena vprašanja pri izpitu učne usposobljenosti na ženskem učiteljskem v Gorici: Iz pedagogike: Über Jugendlectüre, a) Wert und Gefahren derselben.

b) Grundsätze, welche bei der pädagogischen Leitung derselben zu beobachten sind im Hinblick auf die einschlägigen Ministerial-Verordnungen. Ta naloga se je ocenila obenem kot nemški spis.

Iz slovensčine: Črtice o minolem šolskem letu.

Realije: Iz zemljepisja: Prvine zemljepisnega pouka v nazornem pouku.

Iz zgodovine: Rudolf I. Habsburški. (Životopisna črtica). Za tiste, ki delajo izpit iz nemščine kot učnega jezika, nemški: Rudolf I. von Habsburg. (Ein Lebensbild).

Iz prirodopisja: Vrtnica. (Praktiski pouk v šoli).

Matematika: 1.) Občina si udolži 10000 K po $4\frac{1}{2}\%$, da si uravna hudournik. S tem delom si pridobi 1845 ha travnika, katerega da v najem po 65 K na leto; koliko dolguje občina še čez 4 leta, ako daje vsako leto čisti dobiček na račun dolga in v drugem letu 1000 K povrh?

2.) Koliko se plača danes za 8 obligacij po 200 K nominalne vrednosti po kurzu 202.74 K z obrestmi po $4\frac{1}{2}\%$ od 1. vinotoka tega leta?

3.) Koliko korcev (opek) se potrebuje za streho 12.65 m dolgo, 9.8 m široko, krito na štiri strani, ako je vrhnjak $\frac{1}{5}$ širokosti višji od kapa in ako se potrebuje za 1 m² 38 korcev?

Za obče ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom so aprobirani gospodje: Germ Fran, Germovšek